13de. JAARGANG — CURACAO DEN 13n JUNI 1896 — No 650

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti,
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

De wonderen en het Rationalisme.

(*Vervolg*)

In het wonder werkt God. Wat is Zijn wil, wat is Zijn doel? De mensch moet gevoelen, dat hij in de tegenwoordigheid en onder de bescherming Gods leeft en zich beweegt: God komt de afdwaling des menschen veroordeelen, de misdaad straffen, de deugd beloonen, een waarheid openbaren, een plicht opleggen; en om Zijne komst aan te kondigen en indrukwekkend te doen zijn, om Zijn woord te doen eerbiedigen, gaat een schitterend teeken Hem vooraf. Gods tusschenkomst in de zedelijke en godsdienstige orde is derhalve een omstandigheid, die bij het wonder niet mag worden voorbijgezien; maar ook eene omstandigheid, die den strijd, den tegenstand verklaart, welken het wonder ondervindt. Zoo het mirakel niet meer dan een grootsch en bewonderenswaardig teeken ware, als wetenschappelijk bewijs zou het eene eereplaats ontvangen; ware het niet meer dan een teeken van vriendschap en goede verstandhouding, een groet, gewisseld tusschen het Opperwezen en het schepsel, de wetenschap, de wijsbegeerte zou het zich ten plicht rekenen bij voorkeur en met lof er van te gewagen. Maar wanneer God zelf komt regelen en vaststellen, waar de mensch reeds had gewikt en wellicht reeds had beschikt, wanneer God ons verstand komt verlichten en onze hartstochten onderdrukken, wanneer Hij hier op aarde, waar wij onze tenten wilden opslaan en genieten naar hartelust, ons komt leiden langs steile, ongebaande wegen, en wanneer dan het wonder het bewijs moet zijn der rechtmatigheid van Zijne aanspraken, ziet, dan moet het begrip van mirakel worden verduisterd, zoo mogelijk weggenomen, omdat hoogmoed des geestes, bedorvenheid des harten en de lage neigingen der stof Gods leiding niet dulden. Dan: weg met de bovennatuurlijke waarheden, weg met de wonderen! Er kunnen geen mirakelen bestaan, nooit is een wonder wetenschappelijk bewezen; het is kwakzalverij, bedriegerij, de wonderen zijn vertelsels uitgedacht door priesters, en van zulke verdichtsels is de ware wetenschap, de wetenschap der negentiende eeuw, niet gediend.

Onze tijd is niet van het wonder gediend; het is te begrijpen! De God, Die waarheden openbaart, de God, Die uitspraak doet over het leven, de God, die wetten stelt aan de handelingen des menschen, is niet de God naar den geest van dezen tijd. Daarom staat niet zoozeer het mirakel den mensch in den weg, als wel God. Dien hij moet erkennen als zijn Heer, als zijn Meester. "Onze meester is onze vijand," heeft ergens een schrijver gezegd: dat woord wordt hier treurig bewaarheid. En nu kan de afkeer van God, den Meester, verborgen worden onder de beschaafde vormen der taal, toch verraadt hij zich. Die afkeer komt te voorschijn in den verwoeden strijd, in onbegrijpelijke verwatenheid aangebonden met de opperheerschappij van God, het Licht en de Kracht der menschheid. Ook de natuur is niet gespaard. Hare aantrekkelijkheid, het bevallige, de harmonie, de heerlijkheid, die zij te bewonderen biedt, verkondigden al te luide de volmaaktheden Gods, daarom is zij ontheiligd, bezoedeld, verlaagd; men heeft er van pogen te maken een chaos, waar het oneindige en het eindige, het goede en het kwade zonder onderscheid dooreenwarrelen. Hoe zouden dan de mirakelen geëerbiedigd worden, wier stem scheller en doordringender klinkt dan die der natuur?

De mensch, die toegeeft en gehoorzaamt aan zijne hartstochten, is tot alles in staat. Indien de door allen gekende waarheid: *tweemaal twee is vier*: het bewijs konde leveren, dat 's menschen verstand uit zich zelve de bovennatuurlijke waarheden niet kan achterhalen en er derhalve grenzen gesteld zijn aan de menschelijke rede, dat wij te waken hebben over de neigingen van ons hart, dat wij de onzinnige eischen van het vleesch moeten onderdrukken met vaste hand, dat wij matig, rechtvaardig, kuisch moeten leven, zonder twijfel zouden, voordat een maand was verstreken, meer dan honderd boekdeelen het licht hebben gezien om te bewijzen, dat tweemaal twee onmogelijk vier kan zijn, dat deze waarheid niet voldoende vaststaat, dat de verbeelding ons dit doet gelooven. Maar de grondstellingen, die niets buiten zich bewijzen, worden niet aangevallen.

Er zijn er velen, die, en met reden, een afkeer hebben van het wonder, en dien afkeer door alle soort van tegenwerpingen te kennen geven. Toch heeft het ongeloof van den tegenwoordigen tijd ten deze niets nieuws voortgebracht: er wordt niet één ernstige objectie aangevoerd, welke niet reeds langen tijd heeft uitgediend en welke niet reeds duizendmaal door de Katholieke geleerden is weerlegd. Maar wanneer het ongeloof aan vroegere dwalingen herinnert, dan ook moeten wij de leer herhalen, die wij van onze vaderen hebben geërfd. Verdedigen wij nu de *mogelijkheid* van het mirakel tegen het beweren des tegenstanders, dat het wonder *niet kan* bestaan.

Een jubileum

De Duitsche katholieken hebben in de maand Mei het zilveren jubileum gevierd van de Centrumpartij in Landdag en Rijksdag. Vijf-en-twintig jaren zijn voorbijgegaan sinds kloeke mannen het initiatief namen tot de oprichting der fractie, welke zulk een buitengewone rol heeft gespeeld, zulk een edele taak heeft vervuld en — naar men hopen mag — ook nog lang vervullen zal.

Het Centrum kan inderdaad op een roemvol verleden wijzen. Er is in de geheele wereld geen parlementaire partij aan te wijzen, welke met zóóveel kracht en wijsheid werd bestuurd, met zóóveel dapperheid en trouw werd gesteund en met zóóveel geluk haar strijd om het recht voerde. Naar den waren en vollen zin van het woord is de „Centrumsfractie" een modelpartij; een model zoowel wat haar degelijkheid van principes en breedheid van opvatting, als de onbaatzuchtige toewijding harer leden en de voortreffelijke leiding harer tactiek betreft. Onder al deze opzichten heeft de partij het hoogste en het beste geleverd, wat te leveren viel en daardoor de bewondering gewekt van vriend en vijand.

De Duitsche katholieken hebben dus wél reden om trotsch te gaan op wat door hen is gewrocht. Want *dit* moet men niet vergeten: de Centrumpartij dankt hare opkomst en bloei niet slechts aan haar voortreffelijke leiders, maar óók, en vóoral aan het „hoû en trou" der kiezers, in wier breede rijen *alle* standen des volks waren vertegenwoordigd. Er was steeds een nauwe band tusschen de partij *in* en de partij *buiten* het Parlement, en er was bovendien een uitmuntende pers, welke, aanvankelijk slechts enkele organen tellende, later geheel Duitschland met hare dag- en weekbladen als 't ware overdekte. Onder deze omstandigheden kon het niet anders, of de strijd moest tot gelukkige resultaten leiden, hoe fel de storm ook mocht woeden uit den regeeringshoek.

En de Centumpartij hoeft gezegevierd. Zij heeft prins Bismarck genoopt op zijne schreden terug te kee-

FUEILLETON

Redadora

Tabatin un homber i un muher bieew E muher tabata un bon muher, pero e tabatin un falta; e no por a keda ketoe. Ora su esposo tabata contele un cos, anto un bez henter pueblo tabata sabi tambe i si el no tabatin ningun nobo pa conta e mes tabata corda cualquier nobo pasobra papia el mester a papia.

Un dia e homber tabata piki paloe den mondi i ora el a jena su carosji coe paloe el kier a subiele, pero awor su pia drechi a sak den tera.

"Ta kiko!" e dici, "Si mi bai coba aki podicer mi ta haja un of otro cos."

El a coeminza coba, i di berde, el a haja un wea di heroe jen di placa di oro i di plata.

"Esai si ta un bon dia, ma com lo mi haci pa mi esposa no sabi nada? Ora e sá anto toer hende sá."

Muchoe tempoe el a sinta studia te ora el a haja un bon idea. El a pone e wea trobe na su lugar, a tapele coe paloe i tera i a bai poenda; aja el a cumpra un boelador i un konyntsi biboe i a bolbe camina el a haja e tesoro. E boelador el a pone den un paloe haltoe i e konyntsi el a mare mei mei di canja koe ta crece den rio.

Anto el a bai su cas.

"Ha! Ha! el a grita, "awe si ta un bon dia, ma keda ketoe mi no por bisa bo."

"Kiko tin? Pakiko bo no por bisami?"

"Lo bo conta otro hende."

"No, no, lo mi keda ketoe, lo mi no bisa ningun hende."

Anto e homber dici poco poco: "Mi a haja den mondi un wea jen di placa di oro."

"O, i pakiko bo no a trece aki?"

"Nos dos lo bai cohe."

"Bam anto."

Na camina e homber a coeminza papia: "Mi a tende, koe den es tempoe aki piscar ta crece na paloe i koe den rio nan sá haja konyntsi."

"Ai homber, no bofon."

Un poco despues e homber a keda para i dici:

"Mira, mira," i el a munstra e paloe koe el a pone e boelador aden.

"Com ta posible," e muher dici. Com e boelador ta bini den paloe? Mi ta mira koe bo a papia berdad."

E homber a keda para, ta sagudi cabez manera el no por a kere, kiko su wowo ta mira.

"Kiko bo ta mira! Subi paloe i cohe e boelador e ta bon pa come awe noche."

Un poco despues ora nan tabata para banda di rio e homber a bolbe keda para

"Kiko bo ta mira trobe," su esposa dici, "sigi."

"Mi ta weita un cos den e canjanan, lo mi bai mira ta kiko."

El a bai i ta jama su esposa.

"Mira, un konyntsi."

"O, bo tin razon cohele, e ta bon pa manjan."

E homber ta mata e bestia i nan a sigi. Nan a cohe e placa i a bai nan cas.

Di ripiente nan a bira ricoe i nan tabata biba bon, pero no a dura largoe koe e muher a coeminza haci cos bobo. Toer dia e tabata combida hopi muhernan, i nan a come i bebe manera e placa no por a caba nunca. Toer kiko su esposo tabata papia coe ne tabata en vano.

"Pakiko lo mi no haci asina? Nos dos a haja e placa p'esai mi tin mes drechi coe bo." I el a sigi mescos.

Alafin e homber su pacenci a caba i e dici francamente coe su esposa: "Bo por haci kiko bo kier, ma bo no ta haja ni uu cent chikitoe mas."

"Kiko! Bo ta coeminza asina! Lo mi haja bo. Warda. Sigur bo kier tene e placa pa bo sol! Mi ta haja placa si of no?"

"No!"

"Mi mester!"

"Keda sosega, bo sá kiko mi a bisa, i asina ta keda."

"Esai lo nos mira. Si mi no ta haja placa lo bo no tin placa tampoco." I un bez el a bai na districtmeester.

"No tuma mi na maloe, señor," e dici, "mi ta bini busca drechoe. Falta poco mi esposo ta toer loco, despues koe el a haja hopi placa den mondi, e no kier traha mas i ta bebe henter dia. Ai señor, kita e placa for di dje i anto le bira trobe manera tempoe pasar."

E districtmeester a manda jama su secretaris i a bisele di drecha e cuenta. E secretaris tabata un hende prudente i p'esai el a bai cerca algun homber bieew pa nan bai coe ne.

E homber a keda admira ora el a mira tantoe hende drentaʼi su esposa a frega manoe di contentoe.

"Nos a bini aki, "e secretaris dici, pa toema e placa, koe bo a haja den mondi."

"Placa? Ki Placa? Mi ta un coenukeroe pober, nunca mi a haja placa den mondi."

"No haci manera bo no sabi nada, e secretaris dici, Bo esposa a bini kega. Si bo no kier doena nos e placa, bisa mi anto, pakiko bo no a bini bisa na districtmeester koe bo a haja placa manera ta bo obligación."

E homber a keda para boca habri.

"No tuma mi na maloe señor, mi no sá kiko bo ta papia, Mi esposa a sonja sigur. El a bofon di boso, pasobra di bez en cuando su cabez no ta bon, p'esai bo no por kerele."

ren. Zij heeft stuk voor stuk bijna alles herwonnen, wat de machtige staatsman aan de Kerk ontnomen had. En daarbij was zij vrij van alle exclusivisme of onverdraagzaamheid; want niet alleen voor de rechten van het Catholicisme is zij met haar onbevlekte banier in 't krijt getreden neen, voor de rechten der geheele natie kwam zij op. De *Kölnische Volkszeitung* brengt in herinnering, dat, toen het Duitsche rijk één was geworden en de eerste Rijksdag was gekozen, de afgevaardigden der katholieke kiezers als „Centrum" en niet meer, gelijk vroeger, als „katholieke partij" optraden, om zoodoende reeds met den naam aan te duiden, dat de nieuwe „fraction" behalve kerkelijke, óók andere belangen wilde verdedigen, en een politieke partij wilde zijn, ten volle bereid om personen van andere confessie, die hetzelfde doel nastreefden, in zich op te nemen. Moge derhalve het katholieke volk in de eerste plaats fier gaan op het Centrum, als op zijne vertegenwoordiging in Rijks- en Landdag, van den anderen kant heeft deze partij zich steeds beijverd nimmer ook maar het geringste te doen, wat tot eenigen gewetensdwang voor andere belijdenissen of godsdienstige genootschappen had kunnen voeren. Deze eer moeten de Protestanten zoowel als de Joden en de dissidenten het Centrum nageven; — en wat voor 't overige de werkzaamheid der partij betreft, zoo bestaat er onder de onbevooroordeelde lieden tegenwoordig geen twijfel meer, of Duitschland zou aan staatsburgerlijke rechten en vrijheden veel hebben verloren, wanneer het Centrum niet zijn machtige parlementaire hand daarover beschermend had uitgestrekt.

Thans, vervolgt de *Köln. Volkszty.*, vormt de Centrumpartij het middelpunt van ons openbaar leven. Wat vóór vijf-en-twintig jaar aan vooren tegenstanders ondenkbaar toescheen, is geschied: Het Centrum staat in den Rijksdag, als de partij, die den doorslag geeft; de leiding der zaken berust in hare hand. Wat zij niet wil, kan eenvoudig niet geschieden. Lange jaren als „reichsfeindlich" uitgekreten en vervolgd, is zij thans, zonder gouvernementeel te zijn, de partij, welke de regeering het minst kan en wil missen. En deze positie dankt zij aan haar „maat houden", aan de zorg, waarmede zij alle uitersten en alle eenzijdigheid wist te vermijden. Gevaarlijker dan de Culturkampf en de algemeene vijandschap, was voor het Centrum het streven, om haar, bij de verdediging der stoffelijke belangen, naar deze of gene zijde tot overdrijving en eenzijdigheid te verlokken. Vasthoudende aan haar grondbeginsel: bevordering van het welzijn aller klassen, is zij echter met zekerheid haren weg gegaan....

Aardige, treffende woorden, beurteling luimig en ernstig, zijn ook gesproken op het feestmaal, dat te Berlijn een 500-tal personen, leden der Centrum-fracties, persmannen en andere belangstellenden, vereenigde. "Groote partijen", zeide o. a. baron von Heeremann, president van het Centrum in den Pruisischen Landdag, „kunnen slechts worden gegrondvest op groote beginselen en deze komen alleen dán tot hun recht, wanneer zij in het volk leven en door het volk worden beleden. Reeds ten jare 1870 zag het volk in, dat alléén op de grondslagen van het Christendom de welvaart kan worden gevestigd. Moge ook veel zijn geschied wat tegen de wenschen van het Centrum en van de katholieken indruischt, van den anderen kant hebben hunne beginselen toch ook in menig opzicht getriomfeerd en dit is te danken aan de kiezers, die onder zwaren strijd en met bewonderenswaardige offervaardigheid zóó trouw aan het Centrum zijn gebleven, als met geen andere partij het geval is."

Een journalist, de heer Nienkemper, ging na, wat het Centrum in den aanvang van zijn bestaan was en wat het nu is. Toen de partij werd opgericht, betwistte men haar zelfs het recht van bestaan en trachtte men den dader van een aanslag op den keizer in haar gevolg te rangschikken. „Wij kunnen het verleden in tijdvakken van acht jaren splitsen," zeide de geestige spreker, „acht jaren Culturkampf; daarop, in 1879, den strijd om het toltarief en acht jaren later, in 1887, storm tegen het Centrum bij de legerwet; terwijl weder acht jaren later, in 1895, baron Von Buol president van den Rijksdag wordt. In de eerste periode was de hoofddeugd dapperheid, in de tweede geduld en in de derde wijsheid en eensgezindheid."

De heer Lieber, die een woord aan de pers wijdde, getuigde van haar: „In al wat het Centrum heeft verricht en geleden, had de pers haar aandeel, vooral in het lijden. Want zij moest boeten voor datgene waarvoor men de afgevaardigden niet kon straffen, (*wofür man die Abgeordneten nicht beim Ohr nehmen konnte*)"

Natuurlijk hebben ook de niet katholieke bladen eenige beschouwingen over het jubileum ten beste gegeven. Tot het voornaamste daarvan mogen wij wel de volgende zinsneden rekenen uit een artikel van de *Vossische Zeitung*: „Het Centrum", schrijft dit liberale orgaan, „is de sterke toren die het Parlement beheerscht. Het jubilé der Centrumpartij is een feest, waaruit andere partijen kunnen leeren, dat zij niet door zwakke toegevendheid en *Rechnungsträgerei*, maar door vasthoudendheid en volharding in stand blijven en groot worden."

Dat het nog vele jaren zóó moge zijn en dat het Centrum groot en machtig blijve, is ongetwijfeld de oprechte wensch van alle katholieken, in en buiten Duitschland!

E muher a lamanta furioso i dici: "E ta loco! E ta boerachi trobe, mi no a sonja i mi no ta kens tampoco. Mi sá masjar bon, e placa tabata den un wea di heroe."

"Mi ta kere koe bo cabez no ta bon, mi bon esposa, p'esai señor secretaris large conta com nos a haja e placa."

"Kiko! bo no ta kere, koe mi no por duna prueba, di es koe mi a bisa? Bo ta hera. Tende señor secretaris:

Nos toer dos a sali for di cas i den mondi nos a haja uu boelador den paloe.

"Kiko, kiko!! toer a grita. "Bo ta bofon di nos?"

"No señores, mi ta papia berdad."

"Señores ta mira koe mi esposa su cabez no ta bon."

"Kiko bo ta risca bisa!" e muher a grita furioso, "i sigur bo no sabi nada mas di e konyntsi koe nos a haja den rio."

E bieeuwnan a grita di harimentoe.

"Keda ketoe mi esposa, bo ta mira koe toer ta tene bo pa loco."

"En berdad," e secretaris dici; "tantoe tempoe koe mundoe tai nunca hende a tende koe piscar ta biba den paloe i konyntsi den rio."

Nan toer a bai.

Henter pueblo tabata hari e muher, i desdi e dia el a scucha mehor na su esposo. Esaki a coeminza haci negoci coe e placa, asina koe el a bira un hende masjar ricoe.

NIEUWSBERICHTEN

CURAÇAO.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is art 26 van het reglement op den in-, door- en uitvoer van koopmanschappen voor het eiland Curaçao, gelijk het herzien is bij de verordening van den 28 Juli/20 December 1881 (P. B. N°. 22), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

Art. 26 der verordening van 28 Juli/20 December 1881 (P. B. N°. 22) wordt gelezen als volgt.

"Voor de berekening van het uitvoerrecht der in het vorig artikel genoemde ertsen en stoffen wordt de waarde daar van bepaald volgens een tarief, dat jaarlijks, nadat daarop de Raad van Bestuur is gehoord, door den Gouverneur wordt vastgesteld.

Dit tarief wordt opgemaakt na schatting van drie personen, waarvan een benoemd wordt door de belanghebbenden, of, zoo deze het over de keuze niet eens kunnen worden, door de Kamer van Koophandel en Nijverheid, een door den Administrateur van Financiën en de derde door de twee aldus benoemden, en, ingeval van verschil in hunne keuze, door den Kantonrechter."

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatie-blad waarin zij geplaatst is.

— De Nederlandsche paketschoener "Gouverneur van den Brandhof" zal Maandag den 15n. dezer, naar de eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G. vertrekken.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Hermanas Marchena, Maria Rudolf, E. Lamp, Herman May 2, Elias Gonzalez Esteres, Pedro Bacilio, Rosalmo Contreras 2, Supervielle, Miguel Ellul, Redacteur de "Les Indies Occidentales" J. C. Hitchcock, Ileniado de Jasus, G. Römer, Nicanor Pidal, Elvira Vidal, Ana Henriquez de Woz, Virginia Hollandes, Wed. P. R. E. Palm-Boer, 13. J. Palm 3, H. J. Wind 6, Providencia Rojas, Dr. P. C. T. Lens (aang.), C. F. Muskus (aang.), Mère Francisca (aang.), J. M. Maal (aang.), Herman Pontiluis (aang.).

BUITENLAND

Rome. — De commissie, belast met de taak het vraagstuk der Anglicaansche wijdingen te bestudeeren, heeft hare werkzaamheden ten einde gebracht. In sommige kringen is men van oordeel, dat de quaestie thans voor het H. Officie zal worden gebracht. Ieder gelooft nu echter, dat een commissie van kardinalen zal worden gevormd, om haar oordeel uit te spreken.

De *Revue Anglo-Romaine*, die dit mededeelt, brengt tevens in herinnering uit welke personen de commissie was samengesteld: Kardinaal Mazzalla, president; mgr. Merry del Val, secretaris; leden: Don Gasquet, Benedictijn; de kanunnik Moyes; pater David, Franciscaan; pater Llevaneras, Capucijn; dr. Scannel; mgr. Gasparri; de abbé Duchesne en pater de Augustinis Jesuiet.

Alvorens zij in de commissie werden opgenomen, hadden don Gasquet, de kan. Moyes en pater David, de ongeldigheid der wijdingen betoogd; de abbé Duchesne en pater De Augustinis concludeerden in tegenovergestelden zin; mgr. Gasparri verkeerde in twijfel; dr. Scannel bestreed in de *Tablet* den kanunnik Moyes wegens diens interpretatie van de bul door Paulus IV uitgevaardigd. De opinie van pater Llevaneras was onbekend.

— De bladen van Rome bevatten den tekst der encycliek door Z. H. den Paus ter gelegenheid der feesten over het duizendjarig bestaan des rijks, aan de hongaarsche bisschoppen gezonden. Op meesterlijke wijze geeft de H. Vader een historische schets van de betrekkingen, de nauwe banden, welke altijd tusschen den H. Stoel en het koninkrijk van St. Stefanus hebben bestaan. Hongarije zou niet zoo lang bestaan en zich niet zoo goed ontwikkeld hebben als het Evangelie het land niet bevrijd had van het heidendom. De pausen, zegt Leo XIII, hebben ook de burgelijke vrijheid in Hongarije bevorderd; het is echter betreurenswaardig dat zelfs zij die in den schoot der kerk zijn opgegroeid, de katholieke leerstellingen niet zoo eerbiedigen als zij behooren te doen. Iedere Hongaar die zijn vaderland liefheeft zou moeten streven naar het wegnemen der oorzaken van de tegenwoordige tweespalt. De eer die bewezen wordt aan de Stefanuskroon bij het overbrengen naar het parlementsgebouw, zou den eerbied van het volk tegenover het huis der Habsburgers vergrooten en ook zijn aanhankelijkheid aan den Heiligen Stoel, want deze heeft den heiligen Stefanus, die kroon gezonden als onderpand van een bondgenootschap.

Italie. — De *Standard* verneemt uit Rome, dat vijf missionarissen en een Poolsch edelman in Mei van Brindisi uit naar Massowah gaan om vandaar naar het kamp van den Negus te vertrekken en de bevrijding van de gevangenen zullen trachten te verkrijgen. Zij nemen 2500 brieven van de familieden en vrienden der gevangenen mee; ook kleeren en medicijnen. De Pool heeft een brief van Paus Leo XIII aan Menelik bij zich, waarin een beroep wordt gedaan op de gevoelens van menschelijkheid van dien vorst. Kardinaal Rampolla heeft een brief tot den katholieken bisschop van Aethiopië gericht.

— De oorlog tusschen de Italianen en Abessiniërs schijnt (voorloopig althans) ten einde. Uit Massowah wordt van 18 Mei geseind: Heden had de uitlevering van drie gevangen officieren en 88 soldaten plaats op de verst vooruitgeschoven punten. Men verwacht spoedige uitlevering van nog een aantal gevangenen. De forten bij Adrigat zijn ontwapend en verlaten. De Italianen zullen langzamerhand terugtrekken.

— In het Mei-nummer van de Internationale Revue der legers en vloten komen twee brieven voor van den bij Adoua gesneuvelden Italiaanschen generaal da Bormida. Een dier brieven is slechts enkele dagen voor den noodlottigen slag, nl. den 25en Februari, geschreven en de generaal zegt daarin het volgende: "Allen verlangen naar een gevecht. Want hoewel onze stellingen zeer uitgebreid zijn en vooral die van den linkervleugel veel te wenschen overlaten, zoo is het toch de algemeene overtuiging dat de vijand zal worden teruggeslagen en aan dezen toestand een einde gemaakt zal worden, welke groot gevaar voor ons oplevert, vooral nu Ras Sebat van ons afgevallen is. Maar de Abessiniërs durven den strijd tegen onze stellingen, waarin wij ruim gebruik van onze artillerie kunnen maken, niet aan. En het ligt niet op onzen weg hen in de zoo geduchte bergstreek van Adoua te gaan aanvallen, *waar wij het gebruik van ons geschut zouden missen en ons door han overmacht aan een zekere nederlaag zouden blootstellen.*

Desniettemin stemde de generaal in den krijgsraad van 29 Februari, den dag, die aan het gevecht voorafging, vóór den aanval, evenals de andere generaals. De nood moest dus toen wel zeer hoog geklommen zijn, tenzij men gehoorzaamde aan rechtstreeksche bevelen der regeering, wat ook waarschijnlijk is.

Generaal Baratieri heeft uit Massowah een schrijven gericht aan een zijner vrienden in Italië. Hij zegt daarin, dat de voorbereiding van zijn proces de allergunstigste resultaten heeft opgeleverd. Door het onderzoek is ten duidelijkste aangetoond, schrijft hij, dat ik tot de officieren behoorde, die het langst op het slagveld bleven en dat ik mij steeds op het meest geschikte punt bevond om den strijd te volgen. Zijne onderbevelhebbers hadden niet alleen voor den aanval gestemd maar hem daartoe zelfs met nadruk aangespoord. De slag werd verloren, omdat de noodige voeling tusschen de verschillende brigades ontbrak.

— De krijgsraad, waarvoor generaal Baretieri te Massowah moet terecht staan, wordt gepresideerd door luitenant-generaal Gerbaix de Sonnaz. De auditeur heeft zijn rapport geëindigd en concludeert tot ontzetting uit zijn rang en den dienst in het leger wegens "verraad door nalatigheid."

Aan de getuigen zijn schriftelijk in hoofdzaak de volgende vragen gesteld: Was de vijand al of niet ingelicht van de plannen van generaal Baratieri? Is de brigade van generaal Albertone (in den slag van Adua) tegen de ontvangen orders in slaags geraakt of had zij daartoe machtiging bekomen? Hoe laat is zij met aanvallen begonnen? Heeft de opperbevelhebber haar dadelijk versterkingen toegezonden?

—De berichten van Sardinië geven treurige bijzonderheden over den toestand der bewoners. Te Dorgali, Sant-Antioco en elders moeten de

menschen zich voeden met gras! Te Aggina is door den belastinggaarder beslag gelegd op den oogst, de bewoners moeten hunne kleederen verkoopen, om aan geld te komen voor voedsel. Te Barisardo, Tertenie en Barrus loopen de kleine grondeigenaars te bedelen.

Volgens de *Messagero* moet de minister-president Di Rudini aan een deputatie van Sardiniërs, die hem met hun bedroevende omstandigheden in kennis kwamen stellen, hebben geantwoord, dat in vele streken van Italië de ellende even groot is.

Frankrijk. — Het vraagstuk van Frankrijk's ontvolking houdt alle ernstige lieden in de republiek bezig en voortdurend peinst men op middelen, om een verdere uitbreiding van het kwaad te voorkomen. Zoo is nu weer te Parijs een nationale bond opgericht, welke de toeneming der bevolking ten doel heeft door een betere regeling der belastingen. Door het bestuur is een circulaire verspreid, waarin gewezen wordt op het gevaar van den toestand. Honderd jaar geleden, zegt de circulaire, waren er 98 millioen inwoners in Europa, waarvan 26 millioen Franschen. Nu zijn er 300 millioen, waarvan 38 millioen Franschen; een daling dus van 27 of 12 pct. In de wetgeving ligt de oorzaak van de afneming der bevolking; de gezinnen worden onevenredig door de belastingen gedrukt en de vader van een groot gezin is nog gedwongen bij zijn dood zijn vermogen te verdeelen, d. w. z. zich te ruineeren. De vereeniging stelt nu het volgende voor:

1°. wijziging der erfopvolging; 2°. geheele vrijstelling van directe belastingen voor gezinnen die meer dan drie kinderen hebben. Om de schatkist hiertoe in staat te stellen, zou het voldoende zijn de gezinnen, die niet zoo vruchtbaar bleken, ongeveer een vijfde meer te laten betalen: 3°. wijziging van de successiebelasting in denzelfden geest.

Om aan te toonen in hoe ongunstigen toestand Frankrijk verkeert wat de geboorten van levende kinderen per jaar per duizend inwoners betreft, geeft de circulaire de volgende cijfers:

Frankrijk 22,7; België 28,6; Nederland 33,5; Spanje 36,8; Italië 36,3; Zwitserland 27,8; Duitschland 36,1; Oostenrijk 37,2; Hongarije 42,2; Rusland 49,6; Zweden 28; Noorwegen 30,3; Denemaken 30,1; Engeland 30,7; Schotland 30,7; Ierland 43.

Deze cijfers zijn niet alle over hetzelfde jaar genomen, maar zij zijn alle van jaren tusschen 1878 en 1891.

De verklaring, dat de oorzaak van het afnemen der bevolking gelegen is in de wetgeving, zal bij menigeen twijfel ontmoeten. Het zou een der redenen kunnen zijn, maar *de* oorzaak ligt elders!

— De *Evénement* meldt, dat de regeering voornemens is een scherp toezicht te doen uitoefenen op de conferenties, welke prins Henri van Orleans in de groote steden van Frankrijk houdt. Het gouvernement vreest, dat deze conferenties achter het mom van koloniale aangelegenheden te behandelen, een staatkundig doel verbergen.

Zooals men weet, werd de prins door het ministerie-Bourgeois tot ridder van het Legioen van Eer benoemd, wegens zijn ontdekkingsreizen in Azië.

—Men zegt, dat de Pressensé, zoon van den bekenden Franschen predikant, tot de katholieke Kerk zal overgaan, en wel met het oog op het opstel, dat hij in de *Revue des Deux Mondes* van Mei over kardinaal Manning's bekeering schreef.

— Te Parijs is de reusachtige spiegel aangekomen voor den monstertelescoop van Deloncle, bestemd voor de Parijsche tentoonstelling in 1900. De spiegel weegt 3800 kilo! de middellijn is 2 M. 65, de dikte 0.37 M. De spiegel heeft 100.000 frs. gekost; het is mogelijk daarmede de maan tot op een afstand van 38 Eng. mijlen naar zich toe te halen.

Engeland.-In het Lagerhuis kwam gisteren weer de quaestie van het kortelings naar de handelingen der *Chartered Company* aan de orde. Minister Chamberlain zeide, dat omtrent den vorm van onderzoek geen difinitief besluit is genomen, en dat die vorm grootendeels afhangt van den aard en de strekking van het onderzoek. Indien het onderzoek moet loopen over het beheer en het verleden der compagnie en over de wenschelijkheid om haar de groote macht te laten behouden, die zij thans heeft, en indien de enquête-commissie tevens de bevoegdheid moet hebben, om voorstellen te doen over het toekomstig bestuur van het gebied der compagnie, dan schijnt een parlamentaire commissie het beste; maar indien men niets anders wenscht dan een gerechtelijk onderzoek naar den inval en de omstandigheden, die er mede in verband staan, dan zal een commissie van rechtsgeleerden eenige zeer besliste voordeelen aanbieden. Er zijn voorbeelden van gemengde parlementaire commissies vóór 1695; van 1695 tot 1864 is er een tusschenruimte en sedert is het meer voorgekomen, maar precies zoo'n geval als nu heeft zich nog niet voorgedaan.

— Met de nieuwe Engelsche onderwijswet schijnt het te zullen vlotten. Na een debat van vijf dagen heeft het Lagerhuis het regeerings ontwerp bij tweede lezing aangenomen met 423 tegen 156 stemmen, dus met een meerderheid van 267 stemmen.

Zooals men weet, stelt de wetsvoordracht het bizonder onderwijs nagenoeg op één lijn met het openbare.

— Een deel der Engelsche liberalen is boos op de Ieren, omdat zij en bloc voor onderwijswet der regeering hebben gestemd. Sommige liberalen, bij wien het anticlericalisme sterker is dan alle andere gevoelens, zijn zelfs zóó verstoord, dat zij er aan denken den *Home Rule* voor Ierland voorloopig van de baan te schuiven. De *Dayle Cronicle* dringt er echter met nadruk op aan, dat men van beide zijden kalm zal blijven en een zoo jammerlijken breuk moet zien te voorkomen.

Transvaal—Eenige dagen geleden werd gemeld, dat te Pretoria nog een aantal stukken in petto werden gehouden, welke na het gevecht te Krugersdorp door de Boeren zijn buit gemaakt en het volle licht doen vallen op de knoeierijen, waarvan Jameson's welbekende tocht het uitvloeisel was. De Transvaalsche regeering schijnt voornemens te zijn die stukken successievelijk te publiceeren en daarmede haar tegenstanders zedelijk en diplomatiek te verpletteren. De *Daily Telegraph* ontvangt uit Pretoria het (overdreven) bericht, dat groote opgewondenheid veroorzaakt is door de opneming in den *Johannesburg Times* van een facsimile van Jameson's plan tot inneming en bombardeering van Pretoria, dat, naar gemeld wordt, gevonden is in de bagage, na het gevecht hij Krugersdorp.

De Uitvoerende Raad van Transvaal heeft het vonnis der rebellen voor zoover de verbanning betreft, bevestigd. Een der gevangenen, Grey genaamd, is krankzinnig geworden en heeft zich den hals afgesneden.

—In een telegram uit Johannesburg wordt gemeld, dat de toestand in deze stad bedenkelijk is uit het oogpunt van zaken doen. De Engelschman Barnato, die ongeveer de eenige groote mijneigenaar is die daar verblijft, zegt, dat hij genoodzaakt zal wezen, zijn mijnen te sluiten, als de regeering niet spoedig een beslissing neemt betreffende de gevangenen, daar hij voornemens is naar Kaapstad te gaan, om de zittingen van het Parlement bij te wonen. De verkooping der eigendommen van Barnato, die bereids was aangekondigd, is nog een paar dagen uitgesteld, in afwachting van den loop der zaken. De algemeene overtuiging is, dat ook de andere mijnen verplicht zullen zijn den arbeid te staken.

Spanje. — Naar uit Madrid gemeld wordt, zijn sedert het begin van den Cubaanschen opstand van de rebellen gedood: 63 hoofden en 4275 man; gewond: 12 hoofden en 1977 man; gevangen genomen: 16 hoofden en 548 man. Totaal 6890. De rebellen verloren 4657 paarden.

De spanjaarden hadden in dienzelfden tijd verliezen te lijden van: 3 generaals, 3 kolones, 5 luitenantkolonels, 21 majoors, 69 kapiteins, 213 luitenants, 510 onderofficieren en 4157 soldaten. Totaal 4981.

Men dient daarbij rekening te houden met het feit, dat de voorgelegde cijfers „officieel" dus aan twijfel onderhevig zijn.

— De oudminister Pidal is met 253 stemmen zonder oppositie tot voorzitter der Kamer gekozen.

De heer Pidal is de man, die indertijd als minister den moed had openlijk de wereldlijke macht der Pausen te verdedigen.

In de liberale pers stak toen een ware storm tegen hem op.

Oostenrijk.—De burgemeesters-crisis te Weenen is thans, na zeer langdurigen en zeer hardnekkigen strijd, opgelost.

De keizer heeft de benoeming van den heer Strobach tot eersten burgemeester bekrachtigd en daarmede de kroon gezet op de schitterende zegepralen, twee-, drie-maal achtereen door de christelijk-socialen behaald.

Wèl had men die kroon nog wel een beetje anders gewild, nl. door de verheffing van dr. Lueger tot de waardigheid van Weenen's eersten magistraat, maar het groote doel, waarnaar gestreefd werd: de samenstelling van een anti-liberaal, positief-christelijk gemeentebestuur, is bereikt.

En bereikt op schitterende wijze.

Wanneer men bedenkt, dat Weenen nagenoeg een menschenleven lang steeds de liberale partij op het schild hief en deze partij hare tegenstanders kon behandelen als een *quantité négligeable;* wanneer men daarbij in 't oog houdt, dat zij alle middelen—en die waren er vele—aanwendde, om haar overwicht te behouden: dat zij alle voorname posten en ambten had bezet met hare geestverwanten en, vooral, dat de groote pers geheel onder haren invloed stond,—dan kan het niet anders dan verbazing wekken, dat de christelijk-sociale, de ruiterlijk-katholieke partij het tot zulk een buitengewone machts-ontwikkeling heeft weten te brengen.

In wereldsteden als de Oostenrijksche hoofdstad meende het liberalisme onwrikbaar sterk te staan.

Het was vast overtuigd in die centra van de beschaving en van het moderne leven zijne bolwerken te vinden, waaruit geen kracht ter wereld het ooit zou kunnen verdrijven.

De christelijk-socialen hebben echter getoond, wat organisatie, ijver en volharding, gesteund door goede beginselen, vermogen.

Werden zij aanvankelijk om hunne schijnbaar hopelooze pogingen bespot, thans worden zij gevreesd en keeren zij als overwinnaars uit het krijt.

Op het gemeente-huis der aloude keizersstad wordt de Christelijke vaan ridderlijk ontplooid en een oprecht en vurig katholiek, een katholiek, die durft uitkomen voor zijn beginsel, neemt er de eerste plaats in.

Waarlijk, dit schitterende resultaat wijst op een indrukwekkende herleving van den godsdienstzin, ook dáar waar het moderne leven zijne hoogste triomfen viert en is tevens een spoorslag voor de katholieken in andere landen, om den strijd met moed en vertrouwen aan te binden, hoe ongunstig de omstandigheden ook mogen schijnen!

Rusland.- Sinds lang werd in politieke kringen van Europa gemompeld, dat tusschen China en Rusland onderhandelingen waren gevoerd over een geheim verdrag, ja, dat zulk een verdrag zelfs reeds bestond. De reis van Li-Hung-Chang naar St. Petersburg en Moskou, waar hij de kroningsfeesten bijwoont, heeft deze geruchten opnieuw in omloop gebracht en bovendien staat men thans voor een feit, dat duidelijk genoeg bewijst, hoezeer er van weerszijden tusschen de beide keizerrijken wordt gecoquetteerd. Een Russische handelsfirma heeft nl. vergunning gekregen zich in de belangrijke Chineesche havenplaats Chefoo te vestigen en, naar men verzekert, is deze vergunning niets anders dan het voorspel van Chefoo's bezetting door het Czarenrijk. Te Londen toont men zich hierover zeer gebelgd, te meer, daar het kustterrein, aan de Russische handelsfirma [?] afgestaan, reeds vroeger was toegekend aan het Londensche huis Ferguson en andere Britsche firma's. Het Engelsche gouvernement heeft dan ook reeds geprotesteerd. "De Chineesche regeering", zeide de Britsche onderminister van Buitenlandsche Zaken in het Lagerhuis, "is gewaarschuwd, dat zij geen landconcessiën, aan Engelsche huizen verleend, kan wijzigen zonder hun toestemming of zonder het geven van schadeloosstelling, en dat China verantwoordelijk is voor elk nadeel, aan Engelsche belangen toegebracht."

Ook de Engelsche pers protesteert — maar opvallend vriendelijk en voorkomend jegens de Chineezen toonen zich daarentegen de Russische organen. Zij wijzen erop, dat Rusland en China sinds eeuwen met elkander in vriendschap hebben geleefd en dat Rusland de eerste Europeesche mogendheid is geweest, die handelsrelatiën met China heeft aangeknoopt. Li-Hung-Chang, die sinds eenige dagen te St. Petersburg vertoeft, confereert daar herhaaldelijk met de Russische ministers.

Krijgen de Russen vasten voet te Chefoo, dan worden zij meester van den handel tusschen Port-Artur en Chemulpoo, ja van het geheele schiereiland Liao-Tung, dat in den laatsten oorlog door de Japanners was bezet.

— Behalve in het verre Oosten tracht Rusland, ten spijt van Engeland, ook in andere deelen van Azië zijn macht en invloed voortdurend uit te breiden. Tot dat doel wordt o. m. de spoorweg van Merw, naar Kuschk aangelegd, waardoor Rusland een gemeenschap met Afghanistan verkrijgen zal, die hoogst belangrijk geacht wordt. Kuschk ligt aan de gelijknamige rivier 293 kilometer ten zuiden van Merw. Het is van daar nog 94 kilometer tot Tasch Kepri, waar de Russen op 18 Maart 1885 een groote overwinning op de Afghanen behaald hebben. Van deze plaats tot de Afghaansche post Kara Tepe is het slechts een uur gaans. De hoofdstad Herat ligt 130 kilometer van de grens van Afghanistan, het is natuurlijk de bedoeling der Russen den ontworpen spoorweg zoo mogelijk tot daar door te trekken. Deze strategische baan belooft ook wat voor den handel. Als de Afghanen daarvan voordeel gaan trekken zal Engeland's invloed in hun land sterk dalen. Volgens de *Swet* betaalt Engeland aan den Emir een aanzienlijke schadeloosstelling, opdat hij den handel met Rusland op alle wijzen tegenhoudt. Vandaar dat Engeland alles behalve ingenomen kan zijn met den bouw eener lijn, welke volgens het plan in twee jaren zal voltooid wezen.

— De kroon, bestemd voor de keizerin van Rusland, die thans gereed is, werd vervaardigd naar het model van de kroon der keizerinmoeder. Twee juweliers hebben gedurende negen maanden aan het prachtstuk gewerkt. Zij is met ongeveer 2000 brillanten van den heerlijksten glans bezet, die te zamen een gewicht hebben van 600 karaat. De kroon weegt in het geheel 84 solotnik of 357,84 gram.

— De feesten te Moskou zijn begonnen. De keizer en de keizerin zijn gisteren 19 Mei om halfzes aldaar aangekomen en werden door alle grootvorsten en vorstelijke personen uit het buitenland ontvangen. Niettegenetaande de regen in stroomen neerplaste, waren ér duizenden op straat, die den stoet in het voorbij rijden met een daverend hoerah! begroetten.

—Nauwelijks zijn de feesten te Moscou begonnen, of reeds komt de tijding eener ontzettende ramp ons verschrikken.

Ziehier de eerste bijzonderheden dezer akelige catastrofe.

Den 30sten Mei was er te Moscou een volksfeest in den meest uitgebreiden zin des woords. Vier à vijfhonderd duizend menschen stroomden naar de plaats, voor de feestelijkheden aangewezen. En daar allen belust waren op de eerste en beste plaatsen ontstond er een ontzettend gedrang, waarbij duizenden personen onder de voet geraakten en letterlijk vertrapt en vertreden werden.

Het aantal dooden bedraagt volgens de Amer. bladen 3.600 dat der gewonden 1.200.

Dat de grofzinnelijke begeerlijkheid der massa zulk een afgrijselijk gevolg kon hebben, wordt aan de slechte regeling der feestelijkheden toegeschreven. Wij hopen hartelijk, dat deze berichten overdreven mogen blijken!

Turkije. — Nieuwe gruwelverhalen uit Armenië worden door den Turkschen berichtgever van *Daily News* medegedeeld. Zij zijn ontleend aan verslagen, door consul Fitzmaurice uit Urfa, Biridjiken andere plaatsen ontvangen. Vooral het verhaal van den moord in de Armenische kerk te Urfa, waar ongeveer 3000 menschen werden omgebracht, is ontzettend. Zaterdag-avond, 28 Dec., verstrekte de priester het Sacrament aan 1800 menschen, die daar een toevlucht hadden gezocht. Daar kwamen nog 1500 à 1800 anderen bij, en die allen brachten den nacht in de kerk door. 's Zondag-morgens drongen de Mahomedanen de kerk binnen en vermoordden de mannen beneden bij honderden. De galerijen waren vol vrouwen, en om die sneller te dooden, maakte men een hoop van matten en allerlei meubelen, welke met petroleum overgoten en in brand gestoken werd. Zoo deden de verstikkende rook en de vlammen het werk voor de moordenaars. Te Urfa werden ook honderd jonge Armeniërs als schapen geslacht, terwijl een dweepziek priester uit den Koran voorlas. De moorden daar en elders geschied. den, volgens den heer Fitzmaurice, op last en onder toezicht der overheid.

VERSCHEIDENHEDEN.

Hij zeide het zelf.

Een Engelsch generaal, aldus leest men in een werk, getiteld: *Jonh Bull's Army*, hield eens bij een inspectie over een regiment cavalerie plotseling stil voor een flinkgebouwden kerel en vroeg kortaf:

"Wat is het beste paard van het regiment?"

"Nommer veertig, generaal."

"Waarom?"

"Het loopt, draaft en galoppeert goed, springt goed, is niet ondeugend, houdt zijn kop flink in de hoogte en is nog jong."

"En wie is de beste soldaat van het regiment?"

"Tom Atkins, generaal."

"Waarom?"

"Omdat hij een eerlijke vent, gehoorzaam en zindelijk is, goed voor zijn uitrusting en zijn paard zorgt en zijn plicht doet."

"En wie berijdt het beste paard?"

"Tom Atkins, generaal."

„ En wie is Tom Atkins?"

"Dat ben ik. generaal."

De generaal kon zijn lachen niet bedwingen en gaf den man een shilling, die deze zonder een spier van zijn gelaat te vertrekken, aannam.

APRENDIENDO EL ALFABETO.

Nunca me olvidaré cuando (siendo colegial) me llamaron para aprender las letras del alfabeto. ¡Oh, Dios míos, Dios mío! Qué sufrimiento de espíritu y de cuerpo el que sentí al tener que pasar por tan odiosa tarea. Me parecía á mí que nunca podría aprender tales letras, luego que aprendía la segunda letra olvidaba la primera y de esta maera me sucedía lo mismo con las demás. En mi pesar mojaba el libro con lágrimas y en mi cólera y disgusto lo arrojaba al suelo y lo pisoteaba; pero cuando al fin pude retener en mi imaginación el alfabeto, la operación de aprender á agrupar las letras en palabras se me hizo más fácil; mas la tarea pesada en todas las cosas es posesionarse del principio vital que exista. ¿No es verdad? Todos diremos que sí, pues bien entonces vamos á copiar una carta y hagamos la aplicación de su teoría.

"Durante varios años", nos dice un cliente, que sufría de un padecimiento que ni yo ni los doctores que me asistían, podían definir. Comenzaba con un mal estar general, debilidad, pérdida de apetito, augustia después de comer y dolores en el pecho y espalda; algunas veces me pasaban bochornos de calor seguidos de frío, la boca y la lengua forradas con materia blanca y gastado el sentido del sabor. No teniendo gusto natural para comer, perdía carne y fuerzas. Cuando más progresaba el dolor, tanto más afectaba la acción de mi corazón y mi respiración. La respiración se hacía más corta y el corazón me batía y palpitaba al punto de hacerme temer que me iba á morir de mal de corazón; después me sobrevinieron dolores en los riñones, en la parte baja de la espalda que eran con frecuencia muy agudos y alarmantes. Apenas necesitaría decirles que todo esto me mortibicaba y deprimía mi espíritu de tal manera que me era imposible atender á ml rabajo.

"Después de algún tiempo determiné por conveniente dirigirme á Barcelona y entré en el Hospital de Santa Cruz de aquella ciudad, permanecí en él tres meses; durante el segundo mes me dió un ataque de parálisis en las piernas que afortunadamente aplicándome la electricidad, cedió en gran parte. Durante el tercer mes había mejorado un tanto en mi estado general de salud y regresé á Lloret donde trabajé lo mejor que pude por cerca de cinco meses, mas esta mejoría fué corta, mi padecimiento me volvió con gran fuerza y me ví obligado otra vez á ir al hospital. Allí permmecí dos meses y no encontrando alivio alguno regresé á casa otra vez, esta vez, ya tan desanimado y triste como pudiera figurárselo.

"Mas habiendo leído de las notables curaciones que hacía el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, supliqué al farmacéutico de Lloret, Don Exequiel Botet, que viniera á verme y le pregunté si me aconsejaba á que tomase el Jarabe. El resultado fué que comencé á tomarlo siguiendo las instrucciones.

"Tomé en todo muchas botellas, pero el resultado que me produjo este remedio fué maravilloso. *Me convirtió completamente en otro hombre.* Hoy todos mis padecimientos han desaparecido como y trabajo lo mismo que ántes de que tuviera esta enfermedad.

"Acabo de ir á ver hoy al señor Botet y quedé sorprendido de verme tan cambiado y alegre. Viendo la gente lo que el Jarabe Curativo de la Madre Seigel me ha hecho, todos lo piden y ećen que usarán esta medicina tan mágica. Uds. tienen mi consentimiento para pnblicar esta carta. (Firmado) Salvador Masjuan, Lloret de Mar. Provincia de Gerona, 24 de Mayo de 1895."

Ahora pués veamos en que nos interesa á nosotros este caso. ¿Cuál es la verdad fundamental de él? Es esta, que Don Salvador Masjuan había sido por largo tiempo víctima de esa enfermedad sutil — indigestión ó dispepsia; los síntomas comprueban que la fermentación del alimento no dijerido en el estómago envenenó su sangre y finalmente fué la causa de todos los decidamientos locales que nos ha descrito. Los primeros tratamientos no sirvieron porque no fueron dirijidos al *real y verdadero sitio de la enfermedad*, al estómago. Es inútil tomar medicina por meros síntomas, debemos saber y curar sus *causas*. Saber estas es saber el alfabeto de todas las enfermedades, pués un 99 por ciento de nuestros padecimientos no son otra cosa que dispepsia en disfraz.

La gente muere sin cuidarse porque no saben de que padecen. Llámesele dispepsia y se habrá casi acertado la verdad y para su curación radical y duradera, no hay ningún otro remedio en la tierra que pueda compararse con la preparación que contiene esperanza y salud y que bajo otro nombre es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel.

(2)

IMPRENTA DE LA LIBRERIA, A. BETHENCOURT É HIJOS, CURAÇAO